

Fair afregning af sol-og vindkraft

Forslag til afregning af sol-og vindkraft fra 2018 til 2030.

Vedvarende Energi

Klosterport 4 F, 1.sal

DK - 8000 Aarhus C

Tel: +45 86 76 04 44

www.ve.dk

CVR/SE nr. 8320 9313

D 20. september 2017

R Gunnar Boye Olesen

E olesen@ve.dk

Tel.: +45 86760444

Opsummering:

Hvis der skal ske en jævn udbygning med sol-og vindkraft frem til 2030 med lokal deltagelse og minimale lokale konflikter, er der behov for væsentligt anderledes regler for pristillæg end det forslag, der er fremlagt af Energi-, forsynings- og Klimaministeriet i juni 2017. De væsentligste ændringer, der er behov for, er i forhold til ministeriets forslag:

- En fremtidig ordning skal opdeles i en ordning for solkraft og en ordning for vindkraft. Vindmøller og solceller kan ikke erstatte hinanden, bl.a. fordi de producerer el på forskellige tidspunkter. Ordninger for havvind og landvind kan derimod godt kombineres.
- Der bør være særlige puljer med faste priser for mindre projekter med lokalt ejerskab og lokal nytte. Det vil give reelle muligheder for at lokale projekter kan udvikles, hvilket næppe vil være muligt for lokalt drevne vindmølleprojekter med de foreslåede udbud. Grænsen kan være EU's foreslåede grænser på 18 MW for vindkraft og 1 MW for solkraft. Puljerne skal være åbne permanent, til de er fuldtegnede og må ikke have unødvendige administrative barrierer.
- Garantiordningen for lokalt ejede vindkraftprojekter bør øges til et rimeligt niveau, der sikrer, at projekter med lokalt ejerskab og lokal nytte kan projektudvikles frem til udbudsrunde eller deltagelse i pulje. Garantien skal øges fra i dag 500.000 kr. til omkring 2 millioner kr.
- Puljer og garantiordningen til lokale projekter skal reserveres til projekter, som er lokalt ejede, og hvor over halvdelen af overskuddet går til lokale formål med bred lokal nytte.
- Vindmøller og solkraft skal afregnes med faste elpriser for hhv. vindkraft og solkraft, ikke med pristillæg + elmarkedspris.
- Der fastholdes en højere afregningspris for de første 22.000 fuldlasttimer for vindmøller og 10.000 fuldlasttimer for solcelleanlæg. Der gives et mindre pristillæg til ældre møller og solcelleanlæg under 20 år. Det giver både en lille fordel til mindre gode placeringer og sikrer økonomi i driften i 20 år.
- Møller, der er mere end 20 år, skal have et pristillæg, når elmarkedsprisen for møllerne, vægtet over året, er mindre end 22-25 øre/kWh.
- Solceller, der er opstillet hos elforbrugere, skal have samme pristillæg ved elsalg som andre solcelleanlæg får.
- Den grønne ordning skal fastholdes for vindmøller.

Baggrund

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet fremlagde sidst i juni et forslag til regler for pristillæg til vindmøller og solceller efter udløb af nuværende ordning 21/2 2018. Forslaget "Teknologineutralt udbud med vind og sol i 2018-2019" indeholder et forslag om et udbud i 2018 og et udbud i 2019, som både vindmølle- og solcelleprojekter kan byde på. De anlæg, der ønsker mindst pristillæg, udover elmarkedsprisen i 20 år, vinder så og får pristillæg. Maksimum pristillæg foreslås til 15 øre/kWh. Kun anlæg med alle godkendelser skal kunne deltage. Sol, landvind og havvind deltager på lige vilkår. Der forventes udbud med samlet pristillæg på 470 mio. kr. i 2018 og 800 mio. kr. i 2019. Pristillæg er her regnet som samlet pristillæg i en 20-årig periode. Det svarer til hhv. 65 MW landvind og 110 MW landvind, hvis budprisen er pristillæg på 15 øre/kWh (hvis der opføres havvind bliver der færre MW, mens der med solceller bliver flere MW).

Værditabsordningen, køberetsordninger og garantiordningen for laug skal gælde for vind såvel som for sol. Grøn ordning foreslås afskaffet. For havvind skal nabokommuner godkende projekter. Vindmølleprojekter skal betale det samme til nettilslutning som solceller, hvilket er mere end de betaler i dag.

Vurdering af Ministeriets forslag

Udbud, som kræver, at alle tilladelser er givet, vil gøre det langt mere risikabelt at gå i gang med projekter, idet et godkendt projekt kan falde, hvis det er dyrere end konkurrenternes ved en budrunde, som først vil finde sted flere år efter projektarbejdet er startet og 1-2 år efter VVM undersøgelsen er lavet (afhængig af om projektet indklages til Planklagenævnet). Det betyder at alle projektudviklere får større risiko. Med den nuværende garantiordning for laug er det ikke muligt at gennemføre vindmølleprojekter som laug, idet VVM og godkendelsesprocessen koster langt mere end garantien, som er begrænset til 500.000 kr./projekt. Derfor vil den foreslåede ordning umiddelbart gøre det endnu sværere, sandsynligvis umuligt, at gennemføre vindmøllelaugsprojekter. Med usikkerheden om pristillæg kan det også forventes, at vindmølleprojekter, der hidtil har kunnet lånefinansieres til projektudviklingen, heller ikke vil kunne gennemføres. Til gengæld vil det sandsynligvis være muligt at udvikle et større solcelleprojekt med garantisummen på 500.000 kr.

Grundlæggende lægger forslaget maksimal prisrisiko over på nye VE-anlæg. Ved faldende elpris vil anlæggene blive økonomisk nødlidende og ved stigende elpris kommer elforbrugerne til at betale overpris. Den valgte prismodel er med andre ord den værst tænkelige og vil betyde, at investorerne er nødt til at beregne sig et risikotillæg, hvilket vil fordyre projekterne.

Forslaget er, som det er fremlagt, ødelæggende for de tiltag, der har været for vindmølleprojekter med lokalt ejerskab og nytte, fx projektet i Hvide Sande. Til gengæld vil det åbne mulighed for lokalt ejerskab af solcelleparker med køberetsordningen og muligvis med garantiordningen for solcellelaug.

Forslaget kan forventes at betyde, at en enkelt energiform vil blive favoriseret, så der fx kun udbygges med solceller i en årrække, da udviklingsomkostningerne til solcelleprojekter er lavere end for vindmølleprojekter. Der vil komme stop-go effekter i både sol- og vindbranchen, hvilket skader virksomhederne og på sigt forhøjer deres priser.

Forslagets omlægning af perioden med pristillæg til 20 år, fra i dag 22.000 fuldlasttimer for vindmøller, vil dels betyde højere samlede pristillæg, idet investorer skal have højere forrentning af investerede midler end staten, dels betyde, at staten i længere tid er bundet af en bestemt betaling. Desuden vil det betyde, at der ikke længere er favorisering af placeringer med lidt dårligere vindforhold, hvor møller på dårligere placeringer med nuværende ordning får lige så meget i pristillæg som møller på de bedste placeringer, blot over en længere periode.

Det er i øvrigt uklart, om solcelleanlæg i egen installation, hvor man selv bruger en del af strømmen, også kan deltage i udbud. Det har en del betydning for forslaget's betydning for udbygning af solcelleanlæg hos forbrugere.

Vedvarende Energis forslag

Da forslaget fra ministeriet vil give en ujævn udbygning med sol- og vindkraft og vil give minimal folkelig deltagelse, bør det på væsentlige punkter revideres, før der udmøntes nye regler for sol- og vindkraft.

En fremtidig ordning skal opdeles i en ordning for solkraft og en anden ordning for vindkraft, da vindmøller og solceller ikke kan erstatte hinanden, bl.a. fordi de producerer el på forskellige

tidspunkter. Det vil være uhensigtsmæssigt med en stor udbygning med alene en energiform, fx alene med solceller, som vil give meget stor elproduktion om sommeren. Ordninger for havvind og landvind kan derimod godt kombineres.

Der bør være særlige puljer med faste priser for mindre projekter med lokalt ejerskab og lokal nytte. Det vil give mulighed for at lokale projekter kan udvikles med mindre risiko. Grænsen kan være EU's foreslåede grænser på 18 MW for vindkraft og 1 MW for solkraft. For vindkraft kan pristillægget for puljerne fastsættes efter maksimalprisen ved et tidligere udbud, men prisen skal ligge fast, indtil en pulje på fx 500 MW er fuldttegnet. For solceller skal prisen være omkring 60% højere end udbud, svarende til de ekstra omkostninger ved at etablere anlæg på 1 MW sammenlignet med anlæg over 10 MW, der kan forventes at vinde udbud. Også her skal prisen være fast indtil en pulje på fx 200 MW er brugt op.

Det er vigtigt, at puljerne er konstant åbne, som ”åben-dør” ordningerne, ikke kun i få uger hvert år, som de tidligere solcellepuljer. De administrative krav må ikke være unødigt forhindrede for projekter, som de var for den tidligere pulje for solcellelaug.

Når en pulje er fuldttegnet, etableres en ny pulje med pristillæg, der afhænger af seneste udbud, samt af hvor hurtigt den foregående pulje er fuldttegnet.

Garantiordningen for vindkraftprojekter bør øges til et rimeligt niveau, der sikrer, at projekter med lokalt ejerskab og lokal nytte kan projektudvikles frem til de kan deltage i en udbudsrunde eller i en pulje. Det vil betyde, at garantiordningen for vindprojekter skal øges fra nuværende 500.000 kr. til omkring 2 millioner kr, så den kan dække langt hovedparten af omkostningerne ved opstart af vindmøllelaug, lokal vindmøllefond eller andet. Den skal kunne dække omkostninger ved etablering af laug, VVM undersøgelse, offentlige høringer, samt andre nødvendige omkostninger som udarbejdelse af byggetilladelse.

Fordelene for lokale projekter i form af puljer og garantiordning skal kun gives til projekter, som både er lokalt ejede, og hvor over halvdelen af overskuddet går til lokale formål med bred lokal nytte. Til gengæld må administrative krav ikke være unødigt begrænsende, som det var tilfældet med den tidligere pulje for solcellelaug, hvor unødvendige administrative krav forhindrede næsten alle projekters realisering.

Vindmøller og solkraft skal afregnes med faste elpriser for hhv. vindkraft og solkraft, ikke med pristillæg + elmarkedspris. Det vil give mere sikkerhed for investorerne, som dermed kan give billigere bud.

Der skal fastholdes en højere afregningspris for de første 22.000 fuldlasttimer for vindmøller og 10.000 fuldlasttimer for solcelleanlæg. Herefter skal møller og solcelleanlæg modtage et mindre pristillæg indtil de er 20. år. Dette vil give både en lille fordel til mindre gode placeringer vil og sikre økonomi i driften i 20 år.

Møller, der er mere end 20 år, bør have et pristillæg, når elmarkedsprisen for møllerne, vægtet over året, er mindre end 22-25 øre/kWh. Derved sikres, at velfungerende møller ikke nedtages pga. perioder med meget lave elpriser.

Solceller, der er opstillet hos elforbrugere, skal have samme pristillæg ved elsalg som andre solcelleanlæg får, fx ved at deltage i den foreslåede pulje eller i udbud. Derved sikres, at der opstilles anlæg ved forbrugerne, hvor en del af strømmen direkte kan bruges, og der derfor er mindst tab og mindst belastning af elnettet.

Den grønne ordning skal fastholdes for vindmøller, da den kan sikre lokal nytte af projekterne allerede fra starten.